

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІНФОРМАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ У ДЗЕРКАЛІ ЗМІ:

**За повідомленнями
друкованих та інтернет-ЗМІ, телебачення і радіомовлення
3 квітня 2013 р., середа**

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

- Провалений Київ** *Анна Даниленко, "Україна молода"* 2
- У кулуарах під час перерви у ВР подійкували, що Партія регіонів через своїх посередників пропонує призначити вибори мера Києва не в червні, як хоче опозиція, а в липні, щоб у період відпусток і студентських канікул переобрати О.Попова голосами «бабушок». Лідери опозиції стоять на блокуванні трибуни, якщо вибори не будуть призначені на 2 червня.
- Возмущению нет мэра** *Ольга Куришко, Артем Скоропадский, "КоммерсантЪ" (Украина)* 4
- Вчера Верховная Рада не смогла назначить выборы мэра Киева и депутатов Киевсовета. Соответствующее постановление набрало всего 209 голосов. В ответ оппозиция заблокировала трибуну и намерена уже сегодня продолжить переговоры о назначении даты выборов, которые, по словам ее лидеров, обязательно должны состояться этим летом.
- Сергій Ківалов: «Венеціанська комісія — це вища європейська школа демократії»** *"Голос України"* 7
- Інтерв'ю із С.Ківаловим, головою Комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя, членом Вищої ради юстиції, членом Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія).
- Решение не для печати** *Юлия Рябчун, "КоммерсантЪ" (Украина)* 9
- Вчера пресс-секретарь Президента В.Януковича и глава межведомственной рабочей группы по соблюдению свободы слова и защите прав журналистов Д.Чепак сообщила, что в Кабинет министров поступил законопроект о реформировании государственных и коммунальных СМИ. Он разработан Госкомитетом по вопросам телевидения и радиовещания с участием Национального союза журналистов и предусматривает разгосударствление медиа в течение пяти лет и финансовую поддержку из госбюджета.
- Суди як... загроза демократії** *Геннадій Друзенко, «День»* 10
- Судове корегування персонального складу українського парламенту¹ загострило питання меж судової влади та належного забезпечення принципу розподілу влади, що є одною з засадничих підвалин демократії.
- ІНТЕРНЕТ-ЗМІ**
- Инцидент со снежками: одна из регионалок госпитализирована с черепно-мозговой травмой** *Корреспондент.net* 13
- Врачи диагностировали у И.Гориной закрытую черепно-мозговую травму и сотрясение головного мозга. По факту инцидента возбуждено дело по ч. 2 ст. 296 УК Украины (хулиганство).

Чуда не случилось. Киев не вышел на новый Майдан <i>Главком</i>	13
Готовились к возможному штурму и в стенах парламента – возле всех входов изнутри поставили по несколько охранников, снабдив их большими металлическими скобами. Ими, в случае ЧП, должны были забаррикадировать Раду изнутри.	
Що таке зробити, коли нема роботи <i>Обозреватель</i>	15
У новому скликанні, з поверненням мажоритарників, поняття "роботи з виборцями" набуло більш реального змісту: велика кількість нардепів змушена регулярно повертатись у "рідний" округ, аби не втрачати підтримку громадян. Наприклад, О.Доній – мажоритарник-самовисуванець, а за сумісництвом громадський діяч, останнім часом не може дозволити собі відпочити навіть на вихідних.	
БЛОГИ	
Анатолій Гриценко: «Вперше чую про єдиного кандидата...» <i>pravda.com.ua</i>	17
"Жодного обговорення – не було! Ні на фракції, ні на політраді фракції. Жодного! Хоч я неодноразово пропонував Яценюку з Турчиновим провести таке обговорення і чітко визначитися щодо кандидата в мери від опозиції. Не я один пропонував".	
Олег Тягнибок: «У київському метро має бути WiFi» <i>pravda.com.ua</i>	17
Подаю текст мого депутатського звернення до голови КМДА О. Попова з приводу забезпечення безкоштовного WiFi-доступу до Інтернету на станціях київського метрополітену...	
ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ	
Верховная Рада сегодня была в окружении <i>Интер, Подробности</i>	18
Вимог киян влада не почула <i>ICTV, Факти</i>	19
Депутати не змогли домовитися і щодо зниження пенсійного віку <i>ТВі, Сьогодні</i>	20
За постановление голосовали, но голосов сегодня не хватило <i>ТРК "Украина", События</i>	21
Україна – один із лідерів з продажу зброї – дослідження <i>Радіо Свобода</i>	22

Друковані видання

Провалений Київ

Анна Даниленко, "Україна молода"

Резонансні законопроекти ВР про призначення київських -виборів і зниження пенсійного віку для жінок учора були провалені.

В Партії регіонів ще зранку сказали, що голосуватимуть за «столичну» постанову лише після рішення Конституційного Суду, який має розтлумачити деякі норми закону про місцеві вибори. Але в опозиції сподівалися на торжество закону.

На вечірньому засіданні — після 16.00 — під час розгляду постанови в другому читанні опозиція стягнула на голосування всі сили. 209 депутатів натиснули кнопки «за» постанову, але їх не вистачило для прийняття рішення. Відтак опозиція знову заблокувала трибуну з вимогою призначення дострокових виборів у Києві.

За словами джерела з фракції «Батьківщини», це необхідно було зробити саме вчора до кінця робочого дня, інакше вибори не зможуть вважатися достроковими, адже повноваження

Київради завершуються якраз 2 червня. В кулуарах подейкували, що впевненість у протистоянні «регіоналам» додала не надто велика кількість мітингуючих під ВР киян. Це вкотре переконує, що влада боїться натовпу, але опозиція не має змоги його скликати.

Зранку, звертаючись до спікера ВР Володимира Рибачка і керівника фракції ПР Олександра Єфремова, лідер фракції «УДАР» Віталій Кличко закликав їх вийти разом з опозицією на мітинг до людей і пояснити, чому «регіонали» не хочуть, щоб у Києві відбулися вибори, які є базовими правами громадян.

«Попов, напевно, хороша людина, але з нього керівник місцевої державної адміністрації, тим більше столичної, м'яко кажучи, не найкращий», — заявляв керівник фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк. — Ви самі повинні були вийти з ініціативою відставити Попова і провести вибори мера Києва. Ви цього не зробили, ви почистили Київську міську державну адміністрацію, а треба було чистити сніг, вулиці, займатися очисткою столиці».

Наполегливість опозиціонерів щодо проведення виборів мера Києва Арсеній Яценюк пояснив бажанням київської громади. «Ви усвідомлюєте, що програєте ці вибори, — звернувся лідер БЮТівців до партії влади, — так ви і президентські вибори програєте, — вам ніхто не дасть їх перенести, не сумнівайтеся!»

«Партія регіонів — як флюгер, то вони готові йти на переговори по Києву, то відмовляються. Але ми розуміємо, що вони бояться йти на вибори, бо їх програють», — заявив під час брифінгу під Верховною Радою Олег Тягнибок. Лідер «Свободи» зазначив, що рішення про блокування трибуни ВР опозиція ухвалюватиме після голосування щодо «київського» питання. «Треба буде блокувати — блокуватимемо. Треба буде залишатися — залишимося. Треба буде розійтися по всьому Києву від хати до хати, людям розказувати правду і піднімати людей на подальші акції протесту. Сьогодні нас багато, але нас має бути ще більше», — закликав Тягнибок.

У кулуарах під час перерви у ВР подейкували, що Партія регіонів через своїх посередників пропонує призначити вибори мера Києва не в червні, як хоче опозиція, а в липні, щоб у період відпусток і студентських канікул переобрати Олександра Попова голосами «бабушок». Лідери опозиції, у свою чергу, стоять на тому, щоб блокувати трибуну, якщо вибори не будуть призначені на 2 червня.

Стосовно поставленого на порядок денний скасування пенсійної реформи, для прийняття якого не вистачило шести голосів (проголосували 220 із 405 зареєстрованих у залі), то Яценюк під час виступу зауважив, що українській політиці не вистачає чесності. По-перше, є кілька законопроектів щодо скасування пенсійної реформи, і проект опозиції кращий, ніж у комуністів, тому що відновлює всі права пенсіонерів, які урізав призначений голосами комуністів уряд Азарова. По-друге, Яценюк пояснив, що це питання постало на порядку денному не через те, що комуністи так хочуть скасування пенсійної реформи, а через те, що між комуністами і Партією регіонів існує таємна угода — ви нам дайте включити в порядок денний скасування пенсійної реформи, а ми потім з вами почнемо голосувати». Але «піарщицьке» скасування пенсійної реформи заплановано ПР і комуністами лише у першому читанні, далі, за словами Яценюка, справа не піде.

«Комуністи, що ж ви брешете? Коли ж ви припинете брати гроші від Партії регіонів?» — звернувся до представників КПУ Арсеній Яценюк. Він також зауважив, що опозиція збирала підписи за відставку уряду Азарова, який приймав «ганебну пенсійну реформу», і закликав Рибачка включити це питання відставки уряду до порядку денного.

Демонстрація

Учора Верховна Рада України не підтримала пропозицію внести до порядку денного проект постанови «Про 80-ті роковини Голодомору в Україні і вшанування пам'яті жертв геноциду української нації».

За внесення проекту постанови проголосували 210 депутатів за необхідних 226.

Зокрема, від Партії регіонів цю пропозицію підтримали 26 депутатів, з «Батьківщини» — 89, «УДАРу» — 39, «Свободи» — 36, 20 позафракційних. У повному складі не голосувала фракція КПУ.

У відповідь на провал постанови, який висвітився на табло, опозиціонери почали скандувати на адресу «регіоналів» і комуністів: «Фашисти!»

Після цього за пропозицією «свободівця» Олексія Кайди була оголошена хвилина мовчання в пам'ять по жертвах Голодомору.

Зі своїх місць, наступаючи на сором, не піднялися лише комуністи.

Перший віце-спікер Ігор Калетнік теж залишився сидіти на місці.

Під тиском опозиції Голова ВР Володимир Рибак поставив пропозицію про внесення проекту постанови до порядку денного на переголосування. З тих, хто бойкотував рішення в першому голосуванні, «схаменулося» лише п'ятеро, — «за» проголосувало лише 215 нардепів...

У більшості кажуть, що голосуватимуть за постанову лише після рішення суду.

<http://www.umoloda.kiev.ua/number/2250/180/80121/>

Возмущению нет мэра

Ольга Куришко, Артем Скоропадский, "КоммерсантЪ" (Украина)

Вчера Верховная Рада не смогла назначить выборы мэра Киева и депутатов Киевсовета. Соответствующее постановление набрало всего 209 голосов. В ответ оппозиция заблокировала трибуну и намерена уже сегодня продолжить переговоры о назначении даты выборов, которые, по словам ее лидеров, обязательно должны состояться этим летом. В парламентском большинстве продолжают настаивать, что определение даты выборов должно состояться после решения Конституционного Суда.

Громко говоря

Уличная акция оппозиции, намеревавшейся вчера добиться проведения выборов в Киеве 2 июня, была назначена на 10.00. Специально для митингующих милиция перекрыла часть улицы Грушевского — от гостиницы "Киев" почти до здания Кабинета министров. Большинство митингующих составляли активисты партий "Батькивщина", "Свобода" и УДАР, к которым присоединились киевляне и группы представителей общественной организации "Спільна справа", УНА-УНСО и Конгресса украинских националистов. К назначенному времени у Верховной рады собралось около 5 тыс. человек с флагами и плакатами. Судя по последним, к партии власти митингующие не испытывали ни малейшей симпатии: "Чечетова и Ефремова — на нары", "Депутаты-"регионалы", плюньте на своих паханов и служите Украине".

Не менее эмоциональными оказались и выступления оппозиционеров.

— Если выборы не будут объявлены, мы предлагаем бойкотировать коммунальные платежи, а если и это не поможет, то сами проведем выборы, без участия органов власти, и избранные территориальными общинами депутаты будут единственной легитимной властью в Киеве,— призывал лидер "Спільной справи" Александр Данилюк.

Оппозиционеры оказались не единственными, кто вчера утром пришел под стены парламента. На площади Конституции в то же время начался митинг "Молодежь за Европейский союз". На первый взгляд разница между оппозиционным и провластным митингами не была очевидной — выступления велись на украинском языке, требования "молодежи" не касались Киева, но призывали к европейской интеграции Украины, с чем оппозиция точно не спорила бы. Впрочем, практически все время митинга на площади со сцены выступал лишь его ведущий, который неустанно задавал собравшимся один и тот же вопрос.

— Казаки и казачки, вы за европейский выбор?

— Да-а! — нестройно отвечали те.

— Громче! — пытался приободрить собравшихся ведущий.— Кричите, топайте! Делайте так, чтобы вас было слышно.

Делать это, стоя в лужах растаявшего снега, было трудно.

Ближе к 11.00 началась радиотрансляция заседания Верховной рады, так что разобрать, чего хотят оппозиционеры, на чем настаивают сторонники европейской интеграции и что говорят депутаты, можно было, только находясь в непосредственной близости от колонок.

— Подонки от власти думают запретить выборы и устроить репетицию отмены выборов 2015 года, для того чтобы продлить полномочия узурпатора Януковича. Киев — последний форпост свободы и демократии, так что наше требование: либо выборы, либо ре-во-лю-ция! — кричал глава общественной организации "Новый Киев" Зорян Шкиряк.

Ни оппозиционеры, ни их противники не ограничились только выступлениями — обе стороны попытались внести в происходящее элемент зрелищности. Так, народный депутат Сергей Мищенко (внефракционный) пришел на митинг в сопровождении лыжника и человека в костюме водолаза. "Это новая киевская мода, введенная нынешней киевской властью, — сначала мы утопали в снегу, а теперь будем тонуть от паводков", — пояснил Мищенко.

Позже к оппозиционерам приблизилась группа в еще более колоритных нарядах — несколько человек были одеты в костюмы кроликов, а возглавлял их человек-морковка. Впрочем, они прошли всего несколько метров — митингующие вытолкали их из толпы, а "кроликам" оторвали накладные уши.

За подобными занятиями участники акций провели время до середины дня, когда стало понятно, что стоять им придется до вечера — парламентарии не смогли до перерыва рассмотреть проект постановления N1030, которым определялась дата выборов.

О том, что голосование должно состояться именно во вторник, одним из первых заявил лидер фракции УДАР Виталий Кличко.

— Сегодня мы обязаны назначить выборы мэра Киева и Киевсовета! Сейчас под стенами Верховной рады собрались тысячи киевлян, и не нужно иллюзий, их не перекричать искусственным митингом, который собрался под охраной милиции! — сказал он.

Но Владимир Рыбак всячески старался отложить рассмотрение этого вопроса и, четко следуя повестке дня, ставил на голосование другие законопроекты.

— Киев! Киев! — начали скандировать депутаты от "Свободы", но этим ускорить процесс им не удалось.

— Не надо затягивать время! Надо уважать каждого депутата, а не только "Свободу", — отреагировал спикер.

Чтобы решить вопрос выборов в Киеве до обеденного перерыва, представители оппозиции пошли против собственных принципов, потребовав рассматривать повестку дня по сокращенной процедуре. Более того, они даже проголосовали за инициативы своих политических оппонентов — законопроект N1063 об отмене пенсионной реформы, подготовленный лидером фракции Компартии Петром Симоненко, был поддержан меньшинством.

Как известно, требуя принятия этого документа, фракция Компартии отказалась участвовать в голосованиях. Вчера народные депутаты назвали другие причины демарша КПУ.

— В понедельник коммунисты добились назначения заместителя министра доходов и сборов. После перерыва они будут голосовать по всем законам, — заявил народный депутат Игорь Еремеев (внефракционный).

Позже народный депутат Геннадий Москаль ("Батькивщина") уточнил, что речь идет о первом заместителе министра Степане Дериволкове. "Помимо Степана Дериволкова, главой одного из департаментов Министерства доходов и сборов по предложению Компартии стал Александр Дороховский. Эти люди будут курировать таможенную — как видим, таможенную коммунисты народу не отдадут!" — пошутил Москаль.

Законопроект об отмене пенсионной реформы поддержали 220 народных депутатов от фракций КПУ, "Батькивщина", "Свобода" и УДАР.

Рассмотрение этого и других законопроектов заняло почти все утреннее заседание Рады. "Голосуем! Голосуем скорее! Мы поддерживаем! Не надо никаких выступлений!" — торопили коллег из большинства оппозиционные депутаты.

К вопросу о назначении выборов мэра Киева и депутатов Киевсовета депутаты подошли в 13.52 — за 8 минут до окончания утреннего заседания, но так и не приступили к его рассмотрению.

— Фракции Партии регионов и коммунисты берут перерыв,— внезапно объявил Владимир Рыбак.

— Ганьба! — ответили представители оппозиции.

— Ну а что я могу сделать? — развел руками спикер.

"Вечером у людей будет меньше митинговых настроений! Мы понимаем, что оппозиция сознательно раскачивает ситуацию по Киеву",— пояснил "Ъ" мотивы отсрочки народный депутат Владислав Лукьянов. "Оппозиции самой невыгодны выборы мэра Киева, у них даже нет единого кандидата",— добавил народный депутат Спиридон Килинкар.

В 16.00 Владимир Рыбак открыл заседание Рады и сразу вынес на обсуждение вопрос о назначении очередных выборов в Киеве. Впрочем, уже в начале заседания выяснилось, что оппозиции не стоит рассчитывать на поддержку большинства.

— Партия регионов поддерживает идею проведения выборов, но только после решения Конституционного Суда! — заявил народный депутат Владимир Олійник.

Когда стало понятно, что у оппозиции нет 226 голосов, часть депутатов попыталась разрядить ситуацию.

— Давайте отложим голосование! Потому что провалите, а вернуться к этому вопросу мы сможем только на следующей сессии,— предостерег зал Владимир Литвин. Владимир Рыбак действовал решительно. Пройгнорировав предложение оппозиции о том, чтобы провести пробное голосование, он сразу вынес вопрос на рассмотрение зала.

— "За" 209 — решение не принято,— констатировал спикер, после чего объявил перерыв по требованию оппозиции. Голосование показало, что проведение очередных выборов мэра Киева и депутатов Киевсовета в июне поддержали фракции "Батькивщина" (91 человек), "Свобода" (36 человек), УДАР (41 человек), КПУ (21 человек), 17 внефракционных депутатов и 3 представителя Партии регионов.

И вновь продолжается блок

Сразу после голосования представители оппозиции заблокировали парламентскую трибуну. "Мы решили, что будем блокировать работу парламента до назначения даты выборов в Киеве",— заявил народный депутат Владимир Арьев. В Партии регионов в ответ напомнили оппозиции о перевыборах — как известно, если Рада будет заблокирована в течение 30 дней, у президента появится право досрочно прекратить ее полномочия. "Они не настроены на конструктивную работу. И формат парламента, который сегодня есть, в том виде, в котором он сейчас представлен в сессионном зале, как мне видится, просто недееспособен", — заявил глава фракции ПР Александр Ефремов, не исключив возможности перехода от смешанной избирательной системы к мажоритарной.

"Возможно, нам нужно выбирать не хулиганов по партийным спискам, которые бегают по залу, а избирать в мажоритарных округах депутатов, которые были бы подотчетны избирателям",— отметил лидер фракции ПР. По его словам, если парламент не начнет работать, изменение избирательной системы возможно на референдуме.

В оппозиции вчера заявили, что вопрос проведения референдума уже решен. "Именно в августе, в наиболее политически неактивный период, они хотят провести Всеукраинский референдум, на котором планируют узаконить выборы Президента Украины в один тур, изменить правила парламентских выборов и вообще поменять парламент, сделав его двухпалатным",— заявил лидер фракции "Свобода" Олег Тягнибок.

Расчет Партии регионов на то, что к моменту провала постановления о проведении выборов в Киеве атмосфера на митинге разрядится, оправдался. После 17.00 у здания Верховной Рады из 5 тыс. участников акции оставалось не более 500 человек. К ним после брифинга в Раде вышли лидер фракции "Батькивщина" Арсений Яценюк, Олег Тягнибок и Виталий Кличко.

— Если власть будет так себя вести, то новый Майдан обязательно состоится! И он будет именно в столице! — сказал Яценюк.

Исполнив государственный гимн, митингующие разошлись.

<http://www.kommersant.ua/doc/2161097>

Сергій Ківалов: «Венеціанська комісія — це вища європейська школа демократії» "Голос України"

Інтерв'ю із Сергієм Ківаловим, головою Комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя, членом Вищої ради юстиції, членом Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія).

— *Сергію Васильовичу, Ви, як представник України у Венеціанській комісії, могли б розповісти про основні цілі діяльності Комісії? Тому що в пресі про цю Комісію пишуть чимало, а ясно ніхто не знає, навіщо Україні потрібно співпрацювати з нею, й що, власне, воно нам дає...*

— Із задоволенням відповім на це запитання. Європейська комісія за демократію через право (Венеціанська комісія) — це унікальний орган Ради Європи. Була заснована 1990 року, й от уже понад 20 років Венеціанська комісія грає провідну роль у прийнятті країнами своїх конституцій, які відповідають стандартам європейського конституційного спадку. Саме Венкомісія робить експертизу законопроектів і дає висновок із глибоким аналізом кожної статті на предмет відповідності кращим європейським стандартам.

Основною метою діяльності Комісії є підтримка й поширення в Раді Європи трьох основних європейських цінностей — демократії, прав людини та верховенства права. Ці цінності мають бути першорядними для кожної держави. Усе законодавство, у тому числі й конституції держав, повинні бути підпорядковані цим європейським цінностям. Основна робота Комісії зосереджена за трьома напрямками: надання конституційної допомоги, законодавство, що регламентує питання здійснення правосуддя, й виборче законодавство. Для досягнення своїх цілей Венеціанська комісія розглядає проекти нових конституцій і законів на предмет відповідності їх стандартам Ради Європи, готує висновки з конституційних питань конкретної держави. А саме: питання, пов'язані з федералізмом, правами людини, виборчим законодавством, правами національних меншин. Також Комісія займається питаннями, пов'язаними з розвитком конституційного правосуддя, визначенням загальних виборчих стандартів, підготовкою досліджень і публікацій з конституційних питань, які цікаві й необхідні для всіх країн.

— *Так, як бачимо, роботи у Венеціанської комісії предостить. А хто є членами Венеціанської комісії? Який порядок їх призначення?*

— Сьогодні Комісія налічує 58 держав-членів, 47 з яких — держави-члени Ради Європи. Також є асоційовані члени і країни-спостерігачі. Крім того, офіційно анонсовано рішення уряду США про ініціативу приєднання до Венеціанської комісії як повноправного члена з 15 квітня 2013 року. Чи не визнання це авторитету цього транснаціонального європейського органу?

Я нагадаю, що 13 лютого 2013 року Комітет міністрів Ради Європи ухвалив рішення про запрошення США як повноправного члена Венеціанської комісії.

Тепер відома дата офіційного вступу США в комісію. Я це розцінюю як позитивне явище. Мені здається, що досвід американських експертів буде корисним у роботі Комісії. Думаю, таке співробітництво буде обопільно корисним.

Із приводу порядку призначення. Після прийняття держави у Венеціанську комісію, керівництво цієї держави призначає члена й заступника члена Комісії — незалежних експертів, які одержали міжнародну популярність завдяки своєму досвіду роботи в демократичних інститутах або зважаючи на їх внесок у зміцнення права та політичних наук.

Членами Комісії можуть бути судді, парламентарії, представники уряду, наукові співробітники.

Головне, що поєднує всіх членів Венеціанської комісії, — це те, що незалежно від посади, яку вони обіймають у рідній країні, у Комісії члени працюють від свого імені, є незалежними й не залежать від жодних інструкцій.

— Скажіть, Сергію Васильовичу, Ви входите до складу Венеціанської комісії як глава парламентського Комітету з питань верховенства права та правосуддя? Чи як член Вищої ради юстиції?

— Ні. Я входжу до складу Комісії, насамперед як юрист, як доктор юридичних наук, як академік Національної академії педагогічних наук і академік Національної академії правових наук України, як президент Національного університету «Одеська юридична академія».

Хочу зазначити, що моя наукова діяльність почалася задовго до політичної. І я цим пишаюся.

1986 року я захистив кандидатську дисертацію. В 1996 році мені було присвоєно науковий ступінь юридичних наук, 1997 року я став професором.

І тільки 1998 року я був уперше обраний народним депутатом України.

Я дуже радий, що я пов'язав своє життя з наукою. Мені це приносить величезне задоволення. Наука — це справді саме те заняття, в яке хочеться вкладати душу.

Мені в житті дуже пощастило, бо сфери моєї діяльності доповнюють одна одну. З одного боку, теорія. Будь вона найпрекрасніша, без практики їй ніколи не стати ідеальною. З іншого — політичні процеси і реформи, які відбуваються в Україні, вимагають їх глибокого розуміння. Тобто без теорії — нікуди!

У роботі Венеціанської комісії я забуваю про політику й займаюся суто юридичними питаннями разом з іншими міжнародними юристами.

— Але ж Венеціанська комісія найчастіше займається гострими політичними питаннями. Я маю на увазі останній висновок Комісії про розмежування політичної та кримінальної відповідальності?

— Ви не праві. Венеціанська комісія — не політичний орган. Її робота носить суто професійний характер.

Із приводу питання про розмежування відповідальності, повторюся. Справді, на 94-й, березневій сесії Венеціанська комісія, серед інших, розглядала це питання з точки зору порівняльного конституційного права.

Її висновок треба сприймати як результат своєрідного дослідження, проведеного професійними юристами з різних країн. Прямого стосунку до конкретних персоналій чи конкретних країн цей документ не має.

З наукової точки зору — думка Венеціанської комісії з даного питання справді має величезне значення. Адже так широко й ґрунтовно це питання розглядалося вперше. Порівняльний аналіз показав, що існує велика кількість процесуальних і матеріальних норм, що регламентують питання кримінальної відповідальності міністрів уряду. При цьому Венеціанська комісія наголосила, що навіть у разі визначення загальних принципів розмежування політичної і кримінальної відповідальності, окремі справи однаково залишаться спірними й суперечливими — тому, кожна конкретна справа має бути оцінена, виходячи з її істотних особливостей.

Більше того, один з висновків Комісії полягав у тому, що, я процитую Резолюцію, — «міністри уряду не повинні бути звільнені від законного покарання, якщо тільки це не охоплюється чітко певними й обмеженими правилами про імунітет. Міністр, який вчинив кримінальний злочин, повинен бути притягнутий до кримінальної відповідальності. Можливо, проблемою в деяких державах є не те, що міністри уряду притягуються до кримінальної відповідальності дуже часто, а, навпаки, — що це дуже складно притягнути їх до відповідальності в такий спосіб».

Підсумувавши, прагну порадити ЗМІ, готуючи серйозні матеріали, звертатися до першоджерел, до документів. Тим більше, що зробити це надзвичайно просто: всі рішення

Комісії є на її офіційному сайті у відкритому доступі. Тоді не буде перекрученої інформації, різночитань і політичних спекуляцій.

— *Сергію Васильовичу, розкажіть, а що саме для України було зроблено Комісією?*

— Ну, почнемо з того, що Венеціанська комісія працювала над чинною редакцією Конституції України. Уже тоді Комісія допомагала Україні в цьому питанні. Дуже багато експертиз було проведено Комісією відносно українських проектів законів про судоустрій, прокуратуру, мовну політику, устрій виконавчих органів влади, виборче законодавство й інших.

Іноді висновки Комісії відразу виконувалися — і норми, які підпадали під її конструктивну критику, змінювалися відразу. І законодавство, таким чином, ставало досконалішим. Іноді її рекомендації ставали своєрідним орієнтиром для перспективної зміни чинного законодавства.

Але в будь-якому разі її діяльність не залишалася для країни непоміченою.

— *Скажіть, а які відносини між Венеціанською комісією та Парламентською асамблеєю Ради Європи? Вони не конкурують між собою?*

— Ні, що ви. Я б навіть сказав, що ці органи перебувають у процесі постійної взаємодопомоги.

Буквально днями в мене була офіційна зустріч із Президентом Парламентської асамблеї Ради Європи Жан-Клодом Міньюном, який відзивався про Венеціанську комісію як про одну з найважливіших і авторитетних структур усієї Ради Європи. Він також відзначив, що авторитет Венеціанської комісії зростає останнім часом в основному завдяки тому, що робота Комісії побудована таким чином, що там працюють переважно юристи-учені й практики, а політика в цій структурі зведена до мінімуму. Пан Міньюн також зазначив, що експертні висновки, які дає Венеціанська комісія, завжди дуже високої якості. І з думкою цієї Комісії в Європі рахуються.

Я думаю, що багато в чому авторитетом цього органу ми зобов'язані його Голові — Джанні Букіккіо. Пан Букіккіо, видний європейський діяч, дійсно справжній професіонал, який задає правильний тон роботі Венеціанської комісії.

Знаєте, відкрию таємницю. Практично всі висновки Комісії ухвалюються одногосно. Це свідчить про високий рівень організації роботи і якість висновків Комісії.

Мені б дуже хотілося, щоб робота нашого парламенту і його депутатів хоч трохи була схожою на роботу Венеціанської комісії.

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=286151>

Решение не для печати

Юлия Рябчун, "КоммерсантЪ" (Украина)

Вчера межведомственная рабочая группа по соблюдению свободы слова и защите прав журналистов обсудила проблему разгосударствления государственных и коммунальных печатных СМИ. Этот процесс является одним из условий приведения отечественного законодательства к европейским стандартам. Помимо прочего, 21 марта Президент Виктор Янукович поручил Кабинету министров подать в парламент до 5 апреля законопроект о разгосударствлении СМИ.

Пресс-секретарь президента Виктора Януковича и глава межведомственной рабочей группы Дарья Чепак сообщила, что в Кабинет министров уже подан законопроект, разработанный Госкомитетом по вопросам телевидения и радиовещания при участии НСЖУ. Он предусматривает разгосударствление медиа в течение пяти лет и финансовую поддержку из госбюджета "в порядке, установленном Кабмином". Вместе с тем в парламенте уже зарегистрирован законопроект на эту же тематику, подготовленный депутатами разных фракций. Он подразумевает разгосударствление медиа в течение четырех месяцев, их

фінансову підтримку з місцевих бюджетів і обов'язковості власників не скорочувати штат протягом двох років.

Глава НСЖУ Олег Наливайко, виступаючи на засіданні, повідомив, що законопроект "згодований з громадськими організаціями, органами виконавчої влади".

— По законопроекті трудовий колектив матиме пріоритетне право вибору способу реформування своєї газети. Крім того, ми чули пропозиції про безкоштовну передачу колективам майна редакцій,— підтримав главу Госкомтелерадіо Александр Курдюнович. При цьому він заявив, що питання передачі майна поки не згодований з Кабміном.

— Це те ж одне з головних питань! — вигукнув голова Асоціації редакторів комунальної преси Константин Григоренко.— Майно буде передано трудовим колективам хоча б в довгострокову оренду. І ще газеті потрібна фінансова підтримка, як мінімум 70 тис. грн в рік.

— Середня вартість майна в редакції газети — 30-50 тис. грн. Чи зможе держава передати його як стартовий капітал? — здивувалася голова Асоціації медіаюристів Татьяна Котюжинська. В відповідь Курдюнович нагадав, що остаточне рішення в питаннях майна і фінансів все ж приймає Кабмін.

Спору припинила Чепак, запропонувавши перейти до звіту МВД про розслідування порушень прав журналістів. Заступник начальника головного слідчого управління МВД Олег Татаров повідомив, що в 2013 році міліція відкрила 72 кримінальних проваджень за порушеннями проти працівників ЗМІ. При цьому він зазначив, що більшість з них були закриті через відсутність складу злочину:

— Наприклад, журналіст районної газети намагається пройти на засідання місцевої ради і каже охороні, що він депутат. Акрредитації у нього немає, охорона його не пускає, на що той пише заяву в міліцію.

Однак дані міліції не задоволили активістів. "Для чого нам такі правоохоронні органи, які не захищають права журналістів?" — вигукнула з місця активістка руху "Стоп цензурі!" Наталья Соколенко. "Коли справа потрапляє під ст. 171 КК — "порушення прав журналістів" — його практично завжди перекваліфікують або як хуліганство, або по інших статтях", — заперечив юрист Інституту масової інформації Роман Головенко.

Учасників дискусії відволік керівник прес-служби Кабміна Сергей Нагорянский, пообіцявши забезпечити журналістам на засіданні уряду (3 квітня) безперешкодного доступу до міністрів.

<http://www.kommersant.ua/doc/2161112>

Суди як... загроза демократії

Геннадій Друзенко, «День»

Судове корегування персонального складу українського парламенту¹ загострило питання між судовою владою та належним забезпеченням принципу розподілу влади, що є однією з засадничих підвалин демократії.

Мені здається, у цих справах США та ЄС, які бурхливо висловлюють своє занепокоєння, а останній також погрожує заблокувати підписання Угоди про асоціацію з Україною, потрапили у пастку, яку самі й настановили через ірраціональну віру в сильні та незалежні суди як панацею від авторитаризму.

Насправді позиція Януковича, яка зводиться до твердження, що глава держави ніяк не може і не буде втручатися в діяльність та впливати на рішення судів, формально бездоганна. Доки Захід не зможе пред'явити неспростованих доказів того, про що і так знають усі, кого цікавить українська політика, а саме, що судова влада в Україні вже кілька років надійно підпорядкована Адміністрації Президента, український лідер тримає демократичний світ у

патовій ситуації: з одного боку, Брюссель та Вашингтон не можуть публічно зректися одного зі своїх ідолів (незалежного правосуддя), з іншого — не готові приречено спостерігати, як Янукович руками суддів нищить рештки і так не надто надійної системи стримувань та противаг, яка існувала в Україні.

Чому ж Захід потрапив у таку пастку? Аби спробувати запропонувати відповідь на це запитання, почну з просторої цитати видатного лідера ХХ століття, багаторічного прем'єр-міністра Сінгапуру Лі Куан Ю:

«Мій досвід політичного лідера однозначно свідчив про те, що успішне управління можливе, якщо на верхівці влади опиняються достойні люди. Якою б ефективною не була сама система, недостойні лідери заподіють шкоду своєму народові. З іншого боку, я знаю кілька суспільств із ефективним управлінням попри всю недосконалість системи, бо їх очолюють достойні і сильні лідери. Крім того, я особисто пересвідчився, що не одна з колишніх 80 колоній, для яких Британія та Франція розробили конституції, зазнала фіаско зовсім не через вади самих конституцій. Причина крилась у тому, що у відповідних країнах не існувало передумов для створення демократичної системи врядування. [...] Потрібні покоління, щоб ці традиції вкарбувалися в людський менталітет2».

Наведене вище свідчення засновника сучасного Сінгапуру є не логічним висновком науковця-теоретика, а спостереженням великого політика-практика, який спромігся перетворити колишню британську колонію на одну з найбільш конкурентоспроможних³ і найменш корумпованих⁴ країн світу. Втім, тут належить визнати, що стрибок із третього світу в перший відбувся в Сінгапурі в умовах, далеких від зразкової демократії⁵ західного кшталту і — згідно з Куан Ю — багато в чому завдяки ненаслідуванню західних моделей.

Як на мене, слово «традиція» є ключовим у цьому уривку. На відміну від Сінгапуру, Україна не входила до складу Британської імперії, яка навіть у своїх колоніях культивувала правосуддя, безсторонність та незалежність суду (в чому легко пересвідчитися, почитавши біографії Махатми Ганді чи Нельсона Манделі). Ані в Російській імперії, ані в Речі Посполитій, ані в СРСР суд ніколи не був самостійною та впливовою інституцією, тим паче незалежною гілкою влади. Відповідно коли Україна стала незалежною, в цій частині земної кулі було вельми туманне чи радше не було жодного уявлення про ту роль, яку судовій владі належить відігравати у класичному трикутнику стримувань та противаг нарівні з парламентом та виконавчою гілкою влади.

Опоненти, напевно, заперечать, що в 1990-х (та й зараз) українці мали не набагато краще розуміння парламентаризму чи принципу розподілу влади. З цим важко не погодитися. Ба більше, я переконаний, що відсутність традицій представницької демократії на національному рівні є головною передумовою та причиною занепаду вітчизняного парламентаризму, який відбувається перед нашими очима.

А втім, між виборними органами влади та судами існує одна засаднича відмінність. Який би не був поганий парламент чи президент, за умови більш-менш чесних виборів виборці несуть пряму відповідальність за якість політичного проводу (мовляв, бачили очі, що купували чи то пак за кого голосували), а також мають можливість змінити його на наступних виборах. Така система влади не гарантує розвитку чи процвітання, але у більшості випадків є надійним запобіжником від громадянської війни. Натомість суди не мають прямої демократичної легітимності: абсолютну більшість суддів у демократичних країнах не обирають, а добирають та призначають у той чи той спосіб. Тому виборці лише дуже опосередковано впливають на формування судової гілки влади. Ба більше, поширене у демократичних країнах довічне чи, сказати б, «допенсійне» перебування суддів на посаді фактично повністю убезпечує їх від впливу пересічних громадян.

Відповідно на стадії незрілої демократії, коли традиції демократичної політи⁶ в державі лише формуються, а суди не мають досвіду, а отже, й культури творення політики⁷, слід бути надзвичайно обережним із наділенням судів повноваженнями впливати на політичні процеси. Інакше суди — через свою природу — можуть стати найменш відповідальними, а отже, й найбільш небезпечними для демократії полісі-мейкерами.

Радикальна зміна «архітектури» української влади через скасування конституційної реформи 2010 року, корегування чи радше перекручення волі виборців 2012 року та «модифікація» особистого складу парламенту 2013-го — віхи цього порочного шляху. Я певний, що західні демократії, чії високооплачувані радники та багатомільйонні проекти технічної допомоги вимагали (якщо не прямо шантажували Україну) створити сильні, впливові та незалежні суди, несуть свою частку відповідальності за те, що наразі руками формально незалежних суддів робить з країною Янукович.

Ті ж американці чомусь «забули», що коли більш ніж два століття тому проектували свою столицю, в ній одразу було передбачено місце для резиденції глави держави та для Капітолія, але у Верховного суду до 1936 року не було своєї окремої будівлі. Напевно, найбільш відоме в усій світовій юриспруденції рішення у справі Мербері проти Медісона⁸ Джон Маршалл з колегами ухвалював у холі готелю. І це символічно свідчило про те місце, яке батьки-засновники Сполучених Штатів відводили судовій владі у конституційній архітектурі своєї країни. Протягом більш ніж століття Верховний суд США, до складу якого часто входили видатні американські політики (приміром, згаданий вище Джон Маршалл перейшов на посаду головного судді країни з крісла Держсекретаря), виборював собі місце під політичним сонцем, аж доки не наважився відверто опонувати реформам Франкліна Делано Рузвельта у 30-х роках ХХ століття.

Британські суди аж до ухвалення Human Right Act 1998 року не наважувалися коригувати волю парламенту, допоки він сам не дав їм потрібну точку опори, аби порушити багатовікову традицію верховенства парламенту, у вигляді Європейської конвенції про захист прав людини. Втім, сьогодні Консервативна партія Великобританії публічно порушує питання про скасування Human Right Act, аби позбавити суди легітимного способу ставати на заваді реалізації урядової політики, на що Кабінет має прямий мандат від своїх виборців.

Важко сперечатися, що в Німеччині, Іспанії, Португалії, Польщі чи Чехії конституційні суди з квазізаконодавчими повноваженнями стали справжніми стражами та гарантами конституціоналізму. Втім, в усіх цих країнах і правова культура населення, і корпоративна культура юристів, і відданість національних еліт демократичним вартостям на порядок вищі, ніж в Україні.

Україна ж як молода держава є насамперед експериментом. Допоки століттями бездержавне суспільство не знайде своєї конституційної архітектури, що забезпечуватиме його поступальний розвиток, підтримка відкритості експерименту, забезпечення права на ще одну спробу є якщо не запорукою, то шансом на майбутній успіх. Українське суспільство має, насамперед, навчитися робити свідомий політичний вибір і нести відповідальність за тих, кого воно обирає. Це альфа і омега функціонування демократії.

Формально незалежні та політично впливові суди — на перешкоді цьому «демократичному тренінгу», оскільки можуть спотворювати причинно-наслідковий зв'язок між голосуванням виборців та якістю їхнього життя. А для ефективності тренінгу цей зв'язок має бути якомога наочнішим. І лише тоді, коли ми навчимося свідомо обирати і відповідально приймати наслідки власного вибору, коли це, за словами Куан Ю, «вкарбується в менталітет нашого народу», доцільно переходити до побудови «другого поверху демократії» — сильних, незалежних та політично-впливових судів.

Наразі ж суди слід обмежити їхніми традиційними функціями кримінального, цивільного, господарського та деяких форм адміністративного судочинства, позбавивши можливості прямо впливати на політичні процеси в країні та на формування виборних органів влади. Коли ж суддівський корпус засвідчить, що абсолютна більшість його представників спроможна і воліє чесно поділити майно між чоловіком та жінкою, які розлучаються, адекватно покарати злочинця і справедливо розв'язати суперечку між партнерами по бізнесу (в результаті чого рівень довіри суспільства до цього інституту влади бодай перевищить рівень недовіри до нього), можна буде повернутися до питання про наділення судів квазіполітичними повноваженнями.

1 Таке корегування почалося з низки судових рішень Васильківського міжрайонного суду, якими були визнані недійсними результати виборів на 28-ми виборчих дільницях, що

змінити баланс голосів у виборчому окрузі № 94 на користь кандидата в депутати Тетяни Засухи і врешті-решт дало ЦВК підстави стверджувати, що результати виборів 94-го виборчого округу неможливо встановити. Корегування продовжив Вищий адміністративний суд України (ВАСУ), який своїм рішенням від 8 лютого 2013 р. визнав відсутність у Домбровського О. Г. та Балого П. І. «статусу та повноважень народних депутатів України». Нарешті той самий ВАСУ 6 та 7 березня позбавив депутатських повноважень Андрія Веревського та Сергія Власенка відповідно «за невиконання вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності».

<http://www.day.kiev.ua/uk/article/podrobici/sudi-yak-zagroza-demokratiyi>

Інтернет-ЗМІ

Інцидент со снежками: одна из регионалок госпитализирована с черепно-мозговой травмой *Корреспондент.net*

Столичная милиция открыла уголовное производство после инцидента, когда митингующие под стенами Верховной Рады забросали снежками депутатов от Партии регионов, сообщили в ведомстве.

"2 апреля в 21:20 в киевскую милицию обратилась народный депутат Верховной Рады Украины Ирина Горина с заявлением о хулиганских действиях неизвестных лиц из числа участников политической акции, которая проходила под стенами парламента. По факту хулиганских действий в отношении народного депутата столичная милиция открыла уголовное производство", - отмечается в сообщении.

В милиции заметили, что вчера на улице Шелковичной на нее "напало около 50 граждан с оппозиционными плакатами".

Митингующие под стенами парламента забросали снежками депутатов от Партии регионов

"Агрессивно настроенные граждане беспричинно начали ее оскорблять нецензурной бранью, угрожать физической расправой и бросать в нее комья снега и льда. В результате этих хулиганских действий народный депутат получила телесные повреждения", - подчеркнули в МВД.

Врачи диагностировали у Гориной закрытую черепно-мозговую травму и сотрясение головного мозга. По факту инцидента возбуждено дело по ч. 2 ст. 296 УК Украины (хулиганство).

Как сообщалось вчера, 2 апреля, собравшиеся под зданием парламента митингующие забросали снежками народных депутатов от фракции Партии регионов.

<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1536908-incident-so-snezhkami-odna-iz-regionalok-gospitalizirovana-s-cherepno-mozgovoj-travmoj>

Чуда не случилось. Киев не вышел на новый Майдан *Главком*

Нового майдана за назначение выборов в Киеве не получилось – оппозиция собрала до 10 тысяч протестующих, но этого оказалось слишком мало, чтобы серьезно повлиять на Партию регионов и коммунистов.

Хотя власть действительно испугалась акций оппозиции 2 апреля. Снежный коллапс в Киеве окончательно пошатнул позиции Александра Попова, и, судя по количеству нагнанного под Верховную Раду спецназа, власть действительно готовилась к массовой акции протеста.

С самого утра здание парламента со стороны Грушевского оградил шеренга спецназа. Еще несколько сотен бойцов были припрятаны в резерве – дворики возле Марининского дворца

и прямо у здания Рады. Плюс к этому, под стены парламента пригнали несколько сотен ребят спортивного вида. Ими отделили спецназ от митингующих.

Готовились к возможному штурму и в стенах парламента – возле всех входов изнутри поставили по несколько охранников, снабдив их большими металлическими скобами. Ими, в случае ЧП, должны были забаррикадировать Раду изнутри.

Где-то без четверти 10 под стены парламента подтянулась основная масса протестующих. Точка сбора была на Европейской площади, откуда прошли колонной во главе с Кличко, Яценюком и Тягнибоком к парламенту. Когда спикер Владимир Рыбак открыл заседание Рады, на Грушевского было около 7-10 тысяч сторонников оппозиции. Люди полностью забили дорогу от улицы Садовой до Липской. Такого оппозиционного собрания Киев не видел уже давно. Несмотря на обещание провести протест без партийных флагов, там были знамена «Свободы», «Батькивщины», «Удара», отдельно «Фронта змін» и даже Европейской партии.

Регионалы устроили альтернативную акцию.

В лучших традициях регионала Калашникова, который умело заглушал и троллил все акции в защиту Тимошенко, со стороны Мариинского дворца ПР организовала сборы «Молодежь за Европу!». На собрание собрали около 200 пенсионеров и молодых людей ПТУшного вида. Но не людская масса была главной целью собрание – к сцене региональной сцене подтянули очень мощную звуковую аппаратуру и пытались заглушить митинг оппозиционеров. Пенсионеры даже не слушали пустопорожние речи о важности интеграции в ЕС со сцены регионалов, а милиция почему-то даже не пыталась оградить пенсионеров Янукович от здания парламента. В частных разговорах милиционеры признавались, что им была дана команда вообще не подходить к митингующим за ЕС.

Сложно сказать, сколько проплаченных митингующих было на стороне оппозиции, по разговорам с людьми можно понять, что таковых там много, но не большинство. Время от времени вокруг оппозиционного митинга возникали провокации, то в спецназ летели яйца, то дымовые шашки. Но обошлось без серьезных столкновений.

В самом парламенте все шло по стандартному сценарию – депутаты спорили по мелочам, а потому в 12.30 киевский вопрос, как было запланировано, не рассмотрели. Спорили то о Голодоморе, то о Сталинградской битве. Регионалам удалось все затянуть. После спорных постановлений прошли по пенсионной реформе от коммунистов. Чтобы отменить пенсионную реформу оппозиции и коммунистам не хватило всего 6 человек. Подвели внефракционные, большинство их которых по указке Банковой не дали голосов против пенсионной реформы. Потом пошли две ратификации, затянутые Рыбаком по-максимуму.

Но до закрытия утреннего заседания все же оставалось 7 минут, и Рыбаку надо было как-то еще затянуть. Выход он нашел иезуитский – по просьбе фракций Партии регионов и коммунистов объявил внеочередной перерыв. За 8 минут до двухчасового планового просто закрыл утреннее заседание... До обеда в 14.00 с Киевом разобраться так и «не успели». Продолжение спектакля будет в 16.00, но людей под парламентом к тому времени вообще не останется. Ведь люди начали расходиться, когда обещанного в 12.30 голосования по Киеву не случилось. Тем более, мало кто простоит еще два часа.

Конечно же, шансов на назначение киевских выборов не было даже без всех этих отвлекающих маневров. Регионалы и коммунисты дали четко понять, что за эти выборы голосовать они не будут. Аргумент старый – без решения КС по выборам позитивного голосования не может быть. Лидеры оппозиции уже успели заявить, что, если сегодня выборы не назначат и постановление провалят, то трибуна будет заблокирована. Очевидно, по такому сценарию, как предвидел «Главком», все и пойдет.

<http://glavcom.ua/articles/10755.html>

Що таке зробити, коли нема роботи *Обозревател*

Уся країна пильно стежить за сесійною залогою Верховної Ради – саме там обговорюються та приймаються найважливіші рішення, що торкаються кожного з нас. Нещодавно опозиція аж на два місяці заблокувала Раду, унеможлививши пленарні засідання та прийняття нових законів. Більшість депутатів залишилась без основного "робочого місця". Але чи обмежується праця народних обранців виступами з трибуни та натисканням кнопок під час голосування? Ми вирішили довідатись в експертів та у самих депутатів про три речі. Яку депутатську діяльність передбачено законом? Як ця діяльність виглядає на практиці? І яку відповідальність нардеп може понести за неналежне виконання своєї роботи?

Трудові обов'язки народного обранця

"Робота народного депутата складається не тільки з участі в пленарних засіданнях парламенту, але і з роботи в комітеті, розгляду звернень громадян, підтримання зв'язку з виборцями, підготовки законопроектів тощо", - говорить юрист Дмитро Котляр. На його думку, хоч блокування сесійної зали і унеможлиблює основну функцію Ради – законодавчу – такий захід може бути виправданим і бажаним. "Першим обов'язком депутата, визначеним в Законі про його статус, є дбати про благо України, захищати інтереси виборців та держави", каже пан Котляр. Якщо блокування проводиться в інтересах виборців чи задля припинення порушень Конституції, то воно є легітимною, хоч і крайньою формою політичного протесту.

На думку Ярини Журби, експерта із Центру політико-правових реформ, блокування не має провокувати бездіяльність, а навпаки – накладає на депутатів іще більшу відповідальність. "В такий час народні депутати з усіх фракцій повинні докласти максимум зусиль для того, щоб усунути причини конфлікту, досягти консенсусу та повернути діяльність Верховної Ради в межі правового поля". Словом, незалежно від того, є засідання чи нема, блокується сесійна зала чи ні, народні обранці мають чим зайнятись.

Згідно з розкладом роботи Верховної Ради, який готується окремо до кожної сесії, лише на першому та третьому тижнях місяця є пленарні засідання – зазвичай це лише 8 днів на місяць. Оскільки депутатська праця добре оплачується з коштів платників податків, суспільство вправі очікувати, що решту робочих днів народні обранці не б'ють байдики. Простору для роботи більш ніж достатньо. Так, офіційний розклад відводить другий тиждень кожного місяця "роботі в комітетах, комісіях та фракціях", а кожен четвертий – "роботі з виборцями".

Працювати чи відпочивати – кожен обирає для себе

Так у теорії, а як на практиці? Багатий досвід Тараса Чорновола, у якого за плечима робота у чотирьох скликаннях Верховної Ради, показує – ілюзії про напружену депутатську працю дуже часто не виправдовуються. Навіть у пленарний тиждень більшість нардепів мали скорочений робочий день. У понеділок – лише двогодинна погоджувальна рада для голів фракцій та комітетів. У решту днів пленарні засідання починаються о 10 ранку, обідня перерва триває дві години, а о 18:00 робота, як правило, припиняється. По середах у другій половині дня проводять засідання комітетів, однак, за словами Чорновола, "половина депутатів на засідання комітетів взагалі не ходять, і навіть іноді не знають, до яких комітетів належать". У п'ятницю – короткий день: вже о 14 годині народні обранці роз'їжджаються.

"Тиждень роботи у комітетах та фракціях" нерідко перетворювався на фарс. Депутати були зазвичай прив'язані до якихось округів, але чим вони там займались – ніхто простежити не міг. Не допомагало і запровадження звітності, коли потрібно було написати, хто скільки осіб прийняв, які звернення зробив, які зустрічі провів тощо. Приміром, у Партії регіонів (як, вірогідно, і в інших фракціях) багато нардепів вписували у звіти цифри "зі стелі". Якщо якась робота й робилась, то, здебільшого, помічниками. Аналогічно проходив і "тиждень роботи з виборцями". Більшість депутатів мають свої громадські приймальні в якомусь місті, але вони самі визначають, скільки в них працювати і якою мірою експлуатувати помічників. Чимало нардепів використовували такі тижні як додаткові відпустки – у п'ятницю ввечері виїхав, повертався через один тиждень у вівторок, у сумі 10 днів відпочинку. І це ще за умови, якщо депутат сумлінно відвідує пленарні засідання. Дехто прилітав після такого тижня "роботи з

виборцями" з новою свіжою засмагою і зі словами: "Працював у закордонному виборчому окрузі" (популярний у стінах парламенту жарт).

Але якщо бодай частково виконувати депутатські зобов'язання, то це все ж - не завжди легка робота. Наприклад, прийом громадян може затягнутись до ночі і включати розмови з численними "божевільними", які наводнюють приймальні нардепів. Депутатські звернення не завжди розглядають вчасно, а право вільного доступу на територію будь-якого підприємства регулярно намагаються обмежити охоронці... Словом, навіть депутатське посвідчення не робить людину всесильною, тож навіть сумлінні не можуть виконати всі поставлені перед собою завдання.

У новому скликанні, з поверненням мажоритарників, поняття "роботи з виборцями" набуло більш реального змісту: велика кількість нардепів змушена регулярно повертатись у "рідний" округ, аби не втрачати підтримку громадян. Наприклад, Олесь Доній – мажоритарник-самовисуванець, а за сумісництвом громадський діяч, останнім часом не може дозволити собі відпочити навіть на вихідних. "Щойно я повернувся з округу, де виступав у селах Городенківщини, проводив зустрічі з виборцями", - впевнено звітує він. "Лише буран не дозволив провести зустрічі в кількох селах. Як тільки в мене неплерарний тиждень, я намагаюсь приїхати в округ. Також я проводжу зустрічі у своїх приймальнях у Коломиї та Городенці. У прийомний день це 50-70 відвідувачів".

Навіть законодавчі ініціативи Донія пов'язані зі зверненнями виборців округу, зокрема, занепокоєних закриттям сільських шкіл (депутат пропонує мораторій на такі заходи). До цього додається робота в комітеті культури і духовності, який проводить виїзні засідання та круглі столи в різних містах України. "Часу зараз не вистачає навіть на читання книжок", - втомлено підсумовує Доній.

Хто проконтролює роботу політиків?

Та чи так вже треба себе мучити цією діяльністю? Хто взагалі може проконтролювати, наскільки сумлінно народний обранець виконує взяті на себе зобов'язання? Депутати та експерти хором говорять про "політичну відповідальність", яка відрізняється від відповідальності звичайного найманого робітника. Норми трудового законодавства на депутатів на поширюються. Їх не можна звільнити за прогули чи лінощі, інакше у влади був би зручний інструмент для репресій. Є лише невеликі грошові санкції за неучасть у пленарних засіданнях – тобто депутат може недоотримати частину додаткових виплат. Та й то, рішення про позбавлення виплат приймає голова Верховної Ради.

Депутати стверджують, що ефективного контролю за їхньою діяльністю чи бездіяльністю не існує. Деякий вплив має лише керівництво фракції – надто нахабна поведінка може означати неприємну розмову з партійним босом, а отже, погіршення власних політичних перспектив. В ідеалі ж політичну відповідальність на депутатів має накладати суспільство, а не колеги. Наприклад, неухажного до виборців депутата можуть не обрати наступного разу – особливо якщо він мажоритарник без щедрої партійної підтримки, як у випадку позафракційного Донія. Але і "списочники" не повинні розслабляться.

"Політична відповідальність – це складно", - говорить Ярина Журба. "Депутати приймають політичні рішення, ухвалюють закони - всі "батоги" в їх руках. Тож над депутатами стоїть лише суспільство, і лише воно може накласти на них відповідальність за неналежну діяльність. А якщо суспільство не спроможне цього зробити, то починається депутатське свавілля. І ніякі штрафи чи інші санкції тут не допоможуть".

Отже, все в наших руках. Не потрібно чекати виборів – вимагати справжньої, продуктивної діяльності від депутатів можна вже зараз, так само як потрібно добиватись публічного звітування за працю, яка оплачується з наших кишень. Звісно, є та проблема, що механізм "політичної відповідальності" не пропрацьовано і як її відстоювати – незрозуміло. Поки що важко добитись навіть того, щоб депутати 8 днів на місяць прийшли і проголосували власними картками...

<http://obozrevatel.com/politics/37029-scho-take-zrobiti-koli-nema-roboti.htm>

Анатолій Гриценко: «Вперше чую про єдиного кандидата...»
pravda.com.ua

Опозиція визначилася щодо єдиного кандидата на пост мера Києва? Так, пишуть журналісти.

Вперше про це чую... Жодного обговорення – не було! Ні на фракції, ні на політраді фракції. Жодного! Хоч я неодноразово пропонував Яценюку з Турчиновим провести таке обговорення і чітко визначитися щодо кандидата в мери від опозиції. Не я один пропонував. Щоби безвідповідально не тримати паузи, а головне – не обманювати, ні киян, ні самих себе. Бо інакше боротьба за вибори у Києві сприймається людьми як імітація боротьби. Нещирість і фальшивість ситуації уже важко приховувати.

Кияни це теж відчують. Вони вже не реагують на заклики вождів, що й підтвердила сьогоднішня акція біля Ради.

Треба робити висновки, діяти щиро й відповідально – і не гратися, ні в боротьбу за вибори, ні в повстання для повалення режиму. Довіра людей – то головне, її не можна, неприпустимо втрачати, в угоду чийсь амбіціям або підіграванню владі.

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/grytsenko/515aca47baa51/>

Олег Тягнибок: «У київському метро має бути WiFi»
pravda.com.ua

Подаю текст мого депутатського звернення до голови КМДА О. Попова з приводу забезпечення безкоштовного WiFi-доступу до Інтернету на станціях київського метрополітену:

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

У умовах сучасного суспільства Інтернет посідає провідне місце як один із важливих та невід'ємних засобів комунікації. Задля комфорту людей доступ до всесвітньої мережі має бути забезпечено у всіх точках міста, а особливо у громадському транспорті, де кияни проводять багато часу.

Якщо в наземному транспорті доступ до Інтернету оператори мобільного зв'язку ще забезпечують, то в київській підземці вийти у всесвітню мережу неможливо.

Між тим середньодобовий показник перевезення пасажирів КП "Київський метрополітен" становить 1,44 млн. пасажирів і постійно зростає.

Вважаю, що найкращим способом вирішення цього питання є встановлення бездротових точок доступу (Wi-Fi) на станціях та у вагонах. Наскільки мені відомо, вже є проект безкоштовного WiFi-доступу до Інтернету на 52 станціях метрополітену, але його реалізація стримується через зволікання окремих посадових осіб КМДА.

Відповідно до статті 16 Закону України "Про статус народного депутата України", прошу у встановлений законодавством строк надати мені інформацію щодо стану реалізації проекту із забезпечення безкоштовного WiFi-доступу до мережі Інтернет на станціях київського метрополітену.

Крім того, прошу розглянути можливість надання всім національним мобільним операторам реальної можливості впровадження послуг EDGE/GPRS та/або 3G-мережі (технологія UMTS), а саме:

можливість встановлення свого обладнання та прокладання кабелю;

надання доступу до наявної в метро мережі за економічно обґрунтованими цінами.

Народний депутат України Олег Тягнибок

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/tiahnybok/515add4eb40d4/>

Верховная Рада сегодня была в окружении
Интер, Подробности

Владимир АНДРИЕВСКИЙ, ведущий: Верховная Рада сегодня была в окружении. На митинг пришли как сторонники оппозиции, так и сторонники власти. Первые - требовали назначить дату выборов столичного мэра, вторые - выступали за европейские перспективы. Заложниками протестов стали автомобилисты. Проезды возле парламента были попросту заблокированы. Хроника событий в материале - Руслана Ярмолюка.

Руслан ЯРМОЛЮК, корреспондент: Ребята спортивного телосложения молча выстраиваются вдоль ограды парламента, лишая оппозиционеров места под солнцем.

Ярослав ДИДЕНКО, общественный активист: «Всі підходи до Верховної ради заблоковано спортивними секціями».

Руслан ЯРМОЛЮК, корреспондент: Площадь перед парламентом в сине-желтых флагах. Это "Молодежь за Европейское будущее". Правда большинство участников или школьники, или пенсионеры. На Грушевского встретились автомобили и оппозиция. ГАИ еще не перекрыла движение. На руках несут градоначальника Попова. Вот такого. Выборы мэра - это то, на чем сошлись сегодня оппозиционеры.

Виталий КЛИЧКО, лидер партии "УДАР": «Ми разом, ми координуємо наші рухи, наші дії зможемо дотиснути Верховну раду, щоб вона проголосувала за вибори міського голови та Київради».

Руслан ЯРМОЛЮК, корреспондент: Но не все пикетчики так воодушевлены перевыборами. Вот на этих кадрах провокаторы перекупают оппозиционеров. Всего-то - постоять в другом лагере, под другими флагами. У Верховной Рады митингующие останавливаются. Здесь - конечная. Лидеры оппозиции уходят в зал. Трудно посчитать, сколько людей собралось у Верховной рады. Улица Грушевского возле парламента забита людьми и не может вместить всех желающих принять участие в акции протеста. Люди прижимаются к ограде но там уже милиция. Под натиском пикетчиков отчаянные лезут на головы милиции. Их спины прикрывают с тыла - яйцами.

Роман ФЕДЧУН, пикетчик: «Це для них страшна зброя вони цього бояться».

Руслан ЯРМОЛЮК, корреспондент: Страшное оружие практически так и не испытали. Лоток с яйцами из рук митингующих выбивает вот эта женщина. Но парочку яиц пикетчики успевают запустить в оппонентов. Достается и лидеру кроликов Дурневу, который давно преследует другого лидера - Яценюка. Одетые в костюмы грызунов провокаторы пытаются пройти к оппозиции и тут же получают удочками по спине. Люди из оппозиционного лагеря в ожидании чуда. Поставят сегодня на голосование закон о выборах мэра или нет?

Арсений ЯЦЕНЮК, лидер фракции "Батьківщина": «Ми готові говорити про дату виборів давайте. А вони як страуси голову в пісок і думають, що можна це відтягти».

Олег ЛЯШКО, внефракционный депутат: «Нам не потрібні в Києві гауляйтери призначені владою, потрібні керівники які будуть обиратися».

Руслан ЯРМОЛЮК, корреспондент: Напряжение в рядах митингующих растет. В сторону милиции летит дымовая шашка. Пикетчики поймали еще одного провокатора. В Раде уже дважды депутаты уходят на перерыв. Одни отсиживаются в парламенте, другие пытаются пробраться. Но разъяренная толпа не дают им прохода. Толпа рдеет, результатов голосования о дате выборов мэра остаются ждать самые стойкие.

Решение провалили. Не хватило 17 голосов

Владимир АНДРИЕВСКИЙ, ведущий: До ключевого голосования в зале у депутатов руки дошли только под вечер. Решение они провалили. Не хватило 17 голосов. Не поддержали проведение выборов мэра - регионалы. Сразу после провального голосования лидеры фракций ушли на переговоры, а оппозиция заблокировала трибуну. Драки не было, депутаты просто

разошлись по домам. Регионалы говорят, к теме столичных выборов готовы вернуться только после вердикта Конституционного суда.

Александр ЕФРЕМОВ, народный депутат Украины, глава фракции Партии регионов: «Мы ждем от Конституционного суда решения данного вопроса, как только решение будет принято - мы готовы голосовать по данному законопроекту».

Виталий КЛИЧКО, народный депутат Украины, лидер фракции "УДАР": «Партия регионов не зацікавлена, щоб вибори у Києві проходили. Чому? Відповідь дуже проста. Тому що представник Партії регіонів не має підтримки киян».

Вимог киян влада не почула

ICTV, Факти

Олена ФРОЛЯК, ведуча: Вимог киян влада не почула. Верховній Раді не вистачило голосів для призначення виборів у столиці 2 червня, незважаючи на акцію протесту під стінами парламенту. Мітингувальників за різними даними було від 3-5 тисяч. Однак для чотиримільйонного мегаполіса активність не висока. Як правильно зауважив депутат Микола Томенко кияни трохи сплячий народ, тому його треба пробуджувати, але тут слід враховувати і не вельми вдалий час акції протесту в робочий день. Спочатку мітингувальники зібралися на Європейській площі, плаценту отім колона на чолі з лідерами опозиційних фракцій Яценюком, Кличком та Тягнибоком рушила до Верховної Ради. Паралельно в Маріїнському парку розгорнувся інший мітинг молоді України, яка ратує за європейську інтеграцію. Конфліктів між учасниками акції не було. за порядком біля будівлі парламенту стежили бійці спецпідрозділу «Беркут». У випадку відтермінування дати виборів у Києві учасники акції погрозили припинити сплачувати комунальні платежі закликаючи до цього всіх киян, заблокувати роботу Верховної Ради, провести власні вибори і організувати великий народний спротив.

Арсеній ЯЦЕНЮК, лідер фракції ВО «Батьківщина»: «Вони чудово знають, що програють вибори. Плюс в Партії регіонів страх перед новим Майданом, вони знають, що новий Майдан і перемога опозиції в Києві на посаді як київського міського голови так і КМДА означає, що майдан може відбутися. Ми до них вже зверталися по-різному і по доброму і по поганому, і пояснюємо, що люди, ви не можете відкладати вибори, тому що це основне конституційне право».

Олександр ПОПОВ, голова КМДА: «ми живемо в демократичній країні і будь-які політичні акції це прояв демократії, тому я до цього відношусь абсолютно спокійно. Сам особисто як ви це знаєте політикою не займаюсь».

Пенсійна реформа та київські вибори

Олена ФРОЛЯК, ведуча: Після невдалого голосування щодо призначення виборів у Києві у Верховній Раді між учасниками нинішньої акції і депутатами, що покидали стіни парламенту зчинилася невелика сутичка, але постраждалих не було. Отже, за рішення призначити вибори в столиці проголосували 209 народних обранців. Не голосувала Партія регіонів за винятком трьох депутатів, комуністи дали 21 голос. Як відомо, опозиція пропонувала призначити вибори мера і депутатів Київради 2 червня. Вівторок 2 квітня карній термін для ухвалення відповідної постанови. Партія регіонів з малими шансами на перемогу свого кандидата на виборах мотивує свою позицію бажанням дотримання букви закону направила до Конституційного суду подання щодо конституційності проведення виборів до Київради та місцевого голови в один день.

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: Пенсійна реформа та київські вибори. У порядку денному, що просили те й отримали. Кличко пропонує спікеру Рибаку та регіоналу Єфремову вийти поговорити з народом.

Віталій КЛИЧКО, лідер фракції партії «УДАР»: «Давайте разом вийдемо до людей. Пояснить будь-ласка, чому ви не хочете, щоб вибори в Києві проходили?».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: Із більшості до народу ніхто не вийшов, навіть опозиційні лідери на мітинг ходили по черзі, а не разом. У залі порядок денний сесії

формували. Опозиція пропонує постанову про 80-ті роковини голодомору, регіонали проти, а комуністи навіть не встали на хвилину мовчання.

В'ячеслав КИРИЛЕНКО, народний депутат України, фракція ВО «Батьківщина»: «Не всі в цьому залі дбають про Україну і працюють заради неї».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: У відповідь опозиція не підтримала включення до розгляду постанову про битву під Сталінградом та відзначення 95-ї річниці з дня створення ленінського комсомолу. У підсумку нічого не включили. Після перерви взялися за скасування пенсійної реформи. Комуністи пропонують повернути все як було.

Петро СИМОНЕНКО, лідер фракції Комуністичної партії України: «Отмена пенсионной реформы и возврат возраста выхода на пенсию для женщин в 55 лет, для мужчин 60 лет».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: Реформа вступила, але не надовго. У профільному комітеті є ще кілька законопроектів з цього приводу.

Валерій СУШКЕВИЧ, голова комітету ВР з питань пенсіонерів: «Це не єдиний законопроект від опозиції зокрема ... внесла також законопроект, який скасовує інші положення пенсійної реформи».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: Ще на ранковому засіданні планували розглянути питання щодо дати київських виборів та не встигли, пішли на обід. А опозиція зайнялася пошуками постанови про відставку Попова та керівника Київщини Присяжнюка. Автор запевняє, що документ кудись зник.

Сергій МІЩЕНКО, народний депутат України: «Зараз ми не можемо знайти кінців. Тобто відмітка реєстрації існує, але самої постанови немає».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: За Київ депутати взялися на вечірньому засіданні. Опозиція агітує голосувати за і не чекати висновку Конституційного суду куди звернулися регіонали аби судді розтлумачили, які саме вибори мера та Київради проводити – чергові чи позачергові.

Руслан КНЯЗЕВИЧ, народний депутат України, фракція ВО «Батьківщина»: «Якщо ми сьогодні не приймемо рішення в цілому, вибори 2 червня не відбудуться».

Володимир ГОРКОВЕНКО, кореспондент: 209 за і вибори провалили. Регіонали запевняють, що без рішення Конституційного суду і кроку не зроблять, а ще заговорили словами Віталія Кличка. Лідери пішли радитись. Опозиція виконала обіцянку і заблокувала трибуну. На цьому робота завершилася. Лише три позитивних голосування за цілий день. Зокрема депутати схвалили порядок денний на цю сесію окрім спірних ідеологічних питань на зразок Голодомору та ВЛКСМ, а також ратифікували дві угоди. Всі інші законопроекти провалили.

Депутати не змогли домовитися і щодо зниження пенсійного віку

ТВі, Сьогодні

Олексій ЛІХМАН, ведучий: Не змогли домовитися депутати і щодо зниження пенсійного віку. Для цього забракло шість голосів. За проект Закону в першому читанні проголосувало лише 220 нардепів. Ініціативу комуністів підтримали опозиційні партії. Якби законопроект вдалося ухвалити, то це б означало скасування деяких норм пенсійної реформи. Зокрема, пенсійний вік чоловіків планували повернути до попередньої позначки у 60 років. А жінок до 55. Натомість, за зниження пенсійного віку проголосувало всього 11 регіоналів.

До питання призначення виборів у місті Києві депутати взялися надвечір

Олексій ЛІХМАН, ведучий: І от до самого питання призначення виборів у місті Києві депутати взялися лиш над вечір. У цей час на вулиці залишилося зо дві сотні пікетувальників. У сесійній ж залі обранці голосування провалили. Призначення виборів мера столиці та Київради підтримали 209 народних обранців. Не проголосували Партія регіонів та понад десятеро комуністів. Не додали голосів постанові представники меншості. Зокрема, не тиснули кнопки заступник голови фракції Олександр Турчинов, та ще семеро обранців «Батьківщини», а також

один ударівець. Пізніше колеги Турчинов заявили, що він захворів. Одразу ж після провального голосування, опозиція попросила перерву, і заблокувала трибуну. Лідери фракції меншості також заявили, що блокуватимуть роботу Ради до ухвалення рішення щодо столиці. Згідно з регламентом, до теми призначення виборів у Києві, депутати на цій сесії повернутися уже не можуть. Але в опозиції вважають, що питання можна розглядати, якщо призначати не чергові, а позачергові вибори. Відповідну постанову сьогодні зареєстровано. Тим часом, у Партії регіонів, і далі проти призначення виборів до прийняття рішення з цього приводу, Конституційним судом.

Олександр ЄФРЕМОВ, голова фракції Партії регіонів: «Мы ждем от Конституционного суда решения данного вопроса. Как только решение это будет принято, мы готовы голосовать по данному законопроекту. Мы за то, чтобы решение по Киеву было принято. Но решение было бы принято такое, которое бы потом не ставило под сомнение выборы в городе Киеве».

Арсеній ЯЦЕНЮК, голова фракції ВО «Батьківщина»: «До порядку денного сьогодні внесений і проголосована Постанова про призначення виборів за авторством Володимира Яворівського. Це означає, що ми можемо розглядати це питання. Більше того. Ця Постанова не визначає чіткої дати, а призначає вибори на шести десятий день з моменту вступу в силу цієї Постанови».

За постановление голосовали, но голосов сегодня не хватило *ТРК "Украина", События*

Евгений МИХИН, ведущий: За постановление о назначении выборов мэра и городского совета столицы на 2 июня голосовали, но голосов сегодня не хватило.

Александр БОНДАРЕНКО, корреспондент: Можно говорить, что формально парламент заблокирован. Хотя на самом деле Верховная Рада закрыта и все депутаты разошлись по своим вечерним делам. Что произошло после того, как Верховная Рада не проголосовала за назначение выборов в городе Киеве, городского совета и киевского городского головы, Владимир Рыбак, спикер парламента, сразу же объявил перерыв и оппозиция сразу же заблокировала трибуну. Почему большинство не голосовало за проект постановления Верховной Рады о назначении выборов, они объясняют, что есть правовая коллизия, что выборы должны во все местные советы проходить одновременно по всем городам Украины. А они уже проходили в 2010 году. Поэтому сейчас, они говорят, нужно дождаться выводов Конституционного суда. И Партия регионов настаивает, что только после этого можно назначать дату выборов в городе Киеве. В тоже время оппозиция утверждает, что конституция предусматривает то, что выборы должны таки состояться и сегодня, по мнению оппозиции, последний день когда их можно было в правовом поле еще назначить.

Олег ТЯГНИБОК, лидер фракции Свобода: «Ну я ж сьогодні взяв конституцію України. Я чітко зачитав статтю конституції 114, де чорним по білому написано. Ну які ще треба конституційні суди, які ще потрібні тлумачення. Вибори до міської ради відбуваються строком на 5 років. 5 років, крапка».

Александр ЕФРЕМОВ, лидер фракции Партии регионов в парламенте: «В этой ситуации вообще то нужно обратиться к народу и сказать, устраивает ли вас такой парламент или нет. и возможно нам надо выбирать не хулиганов по партийным спискам, которые представлены и которые бегают здесь по залу, а возможно надо выбирать по мажоритарным округам людей депутатов, которые были бы непосредственно подотчетны своим избирателям и работали как депутаты в Верховной Раде».

Александр БОНДАРЕНКО, корреспондент: Вот такое блокирование, Партия регионов говорит, что оппозиция при любом удобном случае сразу же блокирует парламент. И сегодняшнее блокирование дало основание руководителю фракции Партии регионов Александру Ефремову говорить о том, что возможно что-то нужно менять и проводить референдум, обращаться к народу по возможно и смене системы украинских парламентских выборов. Оппозиция, кроме того, что она требует назначить дату выборов в Киеве, она еще требует, чтобы рассмотрели вопросы о недоверии к Кабинету министров. Что будет

происходить даліше, неізнестно. Но завтра в 9-30 руководітели фракцій собіраються вместе с руководством парламента и будут іскать выход из очередного парламентаского тупіка.

Україна – один із лідерів з продажу зброї – дослідження Радіо Свобода

Україна – четверта держава у світі за експортом зброї. Про це повідомив Стокгольмський міжнародний інститут досліджень миру (СІПРІ). Українські експерти кажуть, що рейтинг цього інституту не до кінця віддзеркалює ситуацію. Водночас фахівці зауважують, що високі позиції у таких рейтингах не мають бути самоціллю.

Позаторік Україна посіла 12-е місце в рейтингу експортерів озброєнь СІПРІ. А вже торік – четверте. Такий різкий стрибок співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій Мельник пояснює випадковістю.

«Оте четверте місце – досить умовне. Чи варто цим пишатися? Звичайно, це не те чільне місце, яким би було варто пишатися, тобто та перша десятка, яка характеризує рівень розвитку країни. Оте четверте місце – випадкове, бо певною мірою збіглося з виплатою Китаєм за поставку авіаносця, яка була кілька років тому, тобто це четверте місце абсолютно нічого не дає Україні і не свідчить ні про які досягнення», – зазначив Олексій Мельник.

За даними СІПРІ, у 2012 році Україну в постачанні озброєння випередили тільки США, Росія і Китай. Разом із тим, позаду України лишились Німеччина, Франція та Великобританія.

Ціль повинна бути – поповнення державного бюджету – екс-міністр оборони

А от колишній міністр оборони України Олександр Кузьмук каже, що йому дуже хотілося б, щоб Україна була в четвірці лідерів, але він сумнівається, що це насправді так.

«Я б пишався тим, якщо б ми могли бути зараз дійсно на четвертому місці. Мені здається, що ми більш скромні. Перш за все, нам треба думати про високотехнологічне виробництво спеціальних товарів, на сьогоднішній день у нас дійсно є проблема. Але в той же час я хотів би сказати, що в Україні є і науковий і промисловий потенціал, щоб сьогодні посідати відповідне почесне місце. Ціль повинна бути одна – це поповнення державного бюджету, перш за все, і оснащення власних збройних сил сучасною технікою і озброєнням. Експорт військової техніки і озброєння – це достойна частка поповнення державного бюджету», – сказав Олександр Кузьмук.

Гроші ідуть на компенсацію робіт і як комісійні «Укрспецекспорту»

Водночас «Укрспецекпорт» звітує, що торік отримав понад один мільярд доларів за продаж зброї і вважає такий показник успішним, бо він майже на 20 мільйонів перевищив доходи 2011 року і став найвищим за 16 років існування компанії.

Проте дані «Укрспецекпорту» неповні, наголошує керівник київського Центру армії, конверсії та розброєння Валентин Бадрак.

За його словами, цей показник не врахований як військовий експорт у космічній та авіаційній галузях. Загалом, на думку експерта, гроші від експорту зброї теоретично могли б піти на модернізацію українських Збройних Сил, але на практиці так не виходить.

«Лівова частка іде на підприємства, на компенсацію робіт за вироблену техніку, за вироблені послуги, а певна частина іде як комісійні державній компанії «Укрспецекпорт», яка й організує маркетингову діяльність і витрачає ті кошти на виставкову діяльність, а також на те, щоб демонструвати зброю у регіонах світу. Інколи (але це відбувалося досить рідко) відбувався імпорт за допомогою і з участю «Укрспецекпорту». У такий спосіб у Ізраїлю був придбаний комплекс безпілотної авіації, і Україна фактично імпортувала цю систему», – зауважує Валентин Бадрак.

Що зараз користується попитом?

Дуже часто в міжнародних рейтингах експортерів зброї відбувається викривлення інформації, бо є країни, які приховують свій потужний експорт зброї, наприклад, Ізраїль, зазначає Валентин Бадрак. Крім того, методологія СІПРІ враховує лише кінцеві зразки

військової продукції, наприклад, готові танки чи бронетранспортери, а Україна серед лідерів постачання саме комплектуючих, модернізації та сервісних послуг. Саме ці позиції не враховують.

Україні вдалося розвинути школу виробництва легкої бронетехніки, якої ніколи не було в Україні за часів Радянського Союзу, і закріпитися на світових ринках, говорить експерт.

«Це постачання в Ірак, в Таїланд, я маю на увазі бронетранспортери різних модифікацій. Україні вдалося створити цілу лінійку високоточних засобів ураження різного базування. І це передусім завдяки конструкторському бюро «Луч», яке розташоване у Києві, – каже Валентин Бадрак. – Також постійним попитом користується авіаційні двигуни, газові турбіни до військових кораблів. І нарешті, те, що було завжди і те, що залишається, – це літаки військово-транспортної авіації, літаки спеціального призначення».

За словами експерта, дозволило розширити експортні також можливості суттєве збільшення приватних гравців на світовому ринку озброєнь, які виробляють від тренажерних підприємств для винищувачів до радіолокаційних станцій.

Україна має серйозні шанси залишатися в лідерах – Бадрак

Наразі Україна має серйозні можливості залишатися в лідерах експортерів зброї, незважаючи на те, що конкуренти (Росія, Китай, Південна Африка та Ізраїль) збільшили продаж, сказав Валентин Бадрак.

Якщо Україна втратить свої позиції на світовому ринку зброї, нічого страшного не буде, заявляв Валентин Зубов, колишній заступник голови парламентського комітету з питань оборони. За його словами, Україні зараз потрібна передусім професійна армія, варто надати їй новітні вітчизняні зразки зброї. А продавати можна буде надлишки, щоб стимулювати розвиток ВПК.

Основними споживачами продукції військового та спеціального призначення українського виробництва залишаються країни Азії, куди постачається 47% усього експорту. Ще 23% припадає на держави Африки, 21% – СНД, 6% – Європи і 3% – Америки.

Загалом «Укрспецекспорт» співпрацює із 78 країнами світу.

<http://www.radiosvoboda.org/content/article/24939935.html>